

Geschiedenis:

Versnelde opbouw van het socialisme

DDR tot bouw Muur: 1949-1961

Walter Ulbricht en de zijnen richtten zich vol enthousiasme op de inrichting van een planeconomie. Niet de markt maar de partij moest maatgevend zijn. En de partij bepaalde dat er vooral staal geproduceerd moest worden, zo veel en zo snel als mogelijk.

De SED vond het omvormen van de Oost-Duitse economie naar communistisch Sovjetmodel haar belangrijkste taak. Direct in 1950 werd het eerste Vijfjarenplan opgesteld voor de jaren 1951-1955. Hierin werd vastgesteld wat er waar geproduceerd zou worden.

Het doel van het plan was ambitieus. Het voorzag in een verdubbeling van de industriële productie en een stijging van de arbeidsproductiviteit van maar liefst 72 procent. Privé-bezit werd verboden, de middenklasse als het ware 'opgeheven'. Een jaar nadat het plan in werking was getreden, besloot Ulbricht dat de opbouw van het socialisme in een nóg hogere versnelling moest worden uitgevoerd. Maar al snel bleek dat de doelstellingen niet reëel waren en eenvoudigweg niet gehaald konden worden.

Omdat de DDR vrijwel geen grondstoffen bezat, was het land helemaal niet geschikt voor de zware industrie. Deze eenzijdige ontwikkeling verhinderde daarbij de productie van consumptieartikelen- en voedsel. Eerste levensbehoeften bleven schaars, wat leidde tot zwarthandel en maatschappelijke spanningen. De geringe steun die het regime onder de bevolking had, brokkelde in snel tempo af.

De SED spaarde kosten noch moeite om de bevolking in het gareel te houden. De geheime dienst, de Stasi, legde tijdens het bestaan van de DDR over meer dan 6 miljoen personen een dossier aan. Het was de meest gevreesde en gehate instelling van de DDR.

In antwoord op de slechte levensomstandigheden en de politieke onderdrukking kozen miljoenen burgers voor de vlucht. In het voorjaar van 1953 was de planeconomie volledig vastgelopen en kwam de bevolking in opstand.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/naslagwerk/119/versnelde-opbouw-van-het-socialisme>